رئیس کل سازمان امور مالیاتی:

روابط حسنه‌ای بین سازمان امور مالیاتی و اصناف وجود دارد

تکالیف مالیاتی نبایست کمترین چالشی را برای اصناف به وجود آورد

رئیس کل سازمان امور مالیاتی گفت: در سنوات اخیر روابط حسنه‌ای بین سازمان امور مالیاتی کشور با جامعه اصناف کشور وجود داشته است. ما در نظام مالیاتی معتقدیم که تکالیف مالیاتی نبایست کمترین چالشی را برای اصناف به‌وجود آورد.

سید محمد هادی سبحانیان رئیس کل سازمان امور مالیاتی در جلسه هم اندیشی با اعضای اتاق اصناف تهران گفت: اراده ما در نظام مالیاتی این بود که، جامعه اصناف کمتر به سازمان امور مالیاتی مراجعه کنند و بتوانند مالیاتشان را متناسب با محاسباتی که ما براساس اطلاعاتی که از این مودیان داریم و مالیاتی را برایشان تعیین می‌کنیم متناسب با تبصره ۱۰۰ پرداخت کنند و درگیر اظهار نامه مالیاتی نشوند.

وی افزود: طبق قانون تبصره ماده ۱۰۰ سقف استفاده از این ظرفیت بسیار پایین بود که ما براساس رایزنی‌هایی که طی دوسال گذشته با دولت انجام دادیم توانستیم سقف آن را افزایش دهیم. عده‌ای از عزیزان در فضای مجازی معتقد بودند که گسترش دامنه تبصره ۱۰۰، دامن زدن به فرار مالیاتی محسوب می‌شود. در حالی که ما معتقد بودیم، توسعه دامنه تبصره ۱۰۰، کمک به اصناف و نظام مالیاتی محسوب می‌شود.

سبحانیان بیان کرد: سال گذشته برای نخستین بار سقف مالیات بر ارزش افزوده را تا ۱۸ میلیارد تومان افزایش دادیم درحالی که سال قبل از آن این مبلغ ۶ میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان بود.

امسال نیز در قانون بودجه سقف آن به ۲۱ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان افزایش یافته است.

وی افزود: بحث سقف معافیت‌های اصناف نیز در قانون بودجه ۱۴۰۴ به دوبرابر افزایش یافته است و از حدود ۱۰۰ میلیون به ۲۰۰ میلیون افزایش یافته است.

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور گفت: یکی دیگر از مسائلی که ما پیگیری کردیم، بحث تکالیفی است که اصناف در قانون ارزش افزوده داشتند، طبق قانون می‌بایست تمام اصناف کشور را برای ارزش افزوده فراخوان می‌کردیم اما به جهت آنکه شرایط کشور را مهیا ندیدم علی‌رغم هجمه‌هایی که علیه سازمان بود مبنی بر اینکه شما نمی‌خواهید این قانون را انجام دهید، لذا تلاش کردیم این امر را برای یک‌سال که انتهای ۱۴۰۴ می‌شود در قانون بودجه به تعویق انداختیم.

سبحانیان بیان کرد: یعنی فراخوان‌های ارزش افزوده برای تمام اصناف تا انتهای سال ۱۴۰۴ به تعویق افتاده است این بدین معنا نیست که فراخوانی برای سال بعد نخواهیم زد، بلکه بدین معناست که قانون‌گذار این فرصت را به ما اجازه داده است تا به تدریج اصناف را فراخوان کنیم.

وی گفت: طبق قانون از ابتدای سال آینده اصناف را به تدریج فراخوان خواهیم کرد. لذا اگر نکته‌ای از سمت اصناف هست بهتر است بیان شود تا سال بعد با چالش مواجه نشوند.

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور بیان کرد: تکالیفی در قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان برای اشخاص حقیقی دیده شده است تا به تدریج بیایند و صورت حساب الکترونیکی صادر کنند، ضمانت اجرا و جرایمی که برای انجام اجرای سامانه مودیان دیده شده بسیار سنگین است به‌طور مثال درصورت عدم صدور صورتحساب از طریق این سامانه ۱۰ درصد از مبلغ فروش را مودی می‌بایست به‌عنوان جریمه بپردازد.

سبحانیان گفت: در تبصره ۲ ماده ۲۰۲ قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان آمده است که سازمان امور مالیاتی تنها ۵۰ درصد از جرائم موضوع این ماده را می‌تواند ببخشد.

وی افزود: طلا فروشان به صدور صورتحساب مکلف بودند و ۱۰۰ درصد از جرائم آن‌ها می‌بایست مطالبه می‌شد ما نمی‌توانستیم ببخشیم، ما رفتیم این قانون را از مجلس گرفتیم و اجرای آن را به مدت یک‌سال به تعویق انداختیم تا سازمان بتواند بخشودگی جرائم مالیاتی تا سقف ۱۰۰ درصد را برای طلافروشان اعمال کند، سال بعد مشخص نیست که این امر رخ دهد اعتبار این قانون فقط برای یک‌سال است.

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور گفت: حکم ضریب کاهشی مالیات را برای دوسال گرفتیم اما برای سال آینده این حکم را نداریم. برای کسانی که اظهار نامه داده‌بودند اما اظهارنامه آنها مورد رسیدگی قرار نگرفته بود یا اشخاصی به‌طور کامل از سال ۱۳۸۷ تا کنون اظهارنامه نداده بودند این حکم را گرفتیم تا بتوانیم با اعمال ضرایب کاهشی به‌صورت سیستمی یک مالیاتی را قطعی کنیم، سال گذشته ۴ میلیون پرونده مربوط به ارزش افزوده را بستیم. از سال آینده افراد باید قوانین ارزش افزوده را انجام دهند در غیر این صورت جریمه خواهند شد.

سبحانیان گفت: به سبب شرایط خاصی که در ابتدای امسال در کشور حاکم بود یک مجوزی گرفتیم و مالیات ستانی اصناف را تا مرداد ماه سال جاری به تعویق انداختیم که واکنش‌های خوبی را در بر داشت. ما تلاش کردیم مسئله مزبور را در قانون بودجه نیز بگنجانیم اما از سوی مجلس موافقت نشد.امسال هم در خرداد امر مالیات ستانی از اصناف را خواهیم داشت.

رئیس اتاق اصناف تهران:

نظام اقتصادی کشور بر پایه مالیات می چرخد

رئیس اتاق اصناف تهران گفت، ما به موضوع مالیات تنها به‌عنوان یک الزام نگاه نمی‌کنیم چرا که معتقدیم نظام اقتصادی کشور بر پایه مالیات می‌چرخد. قوانین مالیاتی باید با درک صحیح نسبت به شرایط اقتصادی کشور، ساده سازی، سریع و عادلانه شود.

حمید رستگار رئیس اتاق أصناف تهران در نشست هم اندیشی با اعضای اتاق اصناف تهران که با حضور رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور در سازمان امور مالیاتی برگزار شد، اظهار کرد: در طول دوران کاری اصناف و سازمان امور مالیاتی حداقل در چهل سال اخیر که جز یکی از فعالان اقتصادی هستم چنین جلساتی خیلی کمتر رخ می‌داد،

حقیقتا به شخصه از دکتر سبحانیان و معاونان ایشان قدردانی می‌کنم.

وی افزود: بخشی از مطالبات و موضوعات ما مربوط به مجلس و بخش دیگر از جانب سازمان امور مالیاتی است. بنگاه‌های اقتصادی متوسط و کوچک نقش مهمی در پویای اقتصاد، نوآوری، ایجاد آرامش در کشور دارند.

رئیس اتاق اصناف تهران گفت: امروز آمده‌ایم تا نیازهایمان را بدون واسطه با شما در میان بگذاریم و از شما بخواهیم ما را کمک کنید. شرایط به نوعی نیست که ما تنها بخواهیم گله‌های خودمان را بیان کنیم چرا که تمام بار مسؤولیت‌های تصمیمات کوچک و بزرگ کشور در حوزه مالیات بر دوش شما قرار دارد.

رستگار گفت: موضوعاتی که در اتحادیه‌ها رقم می‌خورد فشار مضاعفی را بر روسای اتحادیه‌ها وارد کرده است، ما به دنبال یک مالیات‌ستانی عادلانه و آرامش در کشور هستیم.

رستگار گفت: ما به موضوع پرداخت مالیات تنها به‌عنوان یک الزام نگاه نمی‌کنیم، چرا که معتقدیم که نظام اقتصادی کشور بر پایه مالیات می‌چرخد.

وی افزود: تکالیف قوانین مالیاتی می‌بایست تسهیل شود اکنون قوانین متعدد و پیچیده‌ای داریم، باید فضایی فراهم شود تا فرآیند مالیاتی تسهیل و تسریع بخشیده شود.

رئیس اتاق اصناف تهران تصریح کرد: باید متناسب با واقعیت‌های اقتصادی کشور تصمیم‌گیری شود از ابتدای سال تا کنون اتفاقات متعددی در اقتصاد کشور رخ داده است.امروز ما می‌خواهیم امنیت شغلی و امنیت اقتصادی در کشور حاکم شود.

یک کارشناس اقتصادی خبر داد

رشد ۳۹ درصدی درآمدهای بودجه از طریق مالیات

رضا شقاقی شهری، کارشناس اقتصادی با اشاره به اجرای ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم و تأثیر حسابرسی سیستمی در نظام مالیاتی و مالیات‌ستانی هوشمند بر نظام مالیاتی کشور گفت: براساس گزارش منتشرشده از عملکرد مالیاتی در سال ۱۴۰۲، حدود ۹۵ درصد مؤدیان مالیاتی اظهارنامه‌های خود را به‌صورت سیستمی و آنلاین ثبت و پرداخت کرده‌اند.

وی افزود: این موضوع نشان‌دهنده افزایش دقت، کاهش خطاهای انسانی و حذف اظهار نظرهای سلیقه‌ای در تعیین مالیات است. اجرای مالیات هوشمند، علاوه بر شفافیت، به تحقق عدالت مالیاتی نیز کمک می‌کند.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به پیش‌بینی درآمدهای مالیاتی در بودجه دو سال اخیر اظهار کرد: در قانون بودجه ۱۴۰۳، درآمد مالیاتی کشور ۱۲۲۲ همت در نظر گرفته شده بود، اما برای سال ۱۴۰۴ این رقم به ۱۷۰۰ همت افزایش یافته است. این به معنای رشد حدود ۳۹ درصدی درآمدهای مالیاتی است. اما نکته مهم این است که افزایش درآمدهای مالیاتی نباید به‌گونه‌ای باشد که فشار مضاعفی بر مؤدیان مالیاتی شفاف و قانون‌مدار وارد کند، بلکه هدف اصلی باید مقابله با فرارهای مالیاتی باشد.

شقاقی شهری تأکید کرد: در نظام مالیاتی سنتی، برخی افراد با استفاده از خلأهای قانونی یا روابط خاص، از پرداخت مالیات فرار می‌کردند. اما در سیستم مالیات‌ستانی هوشمند، با پایش دقیق تراکنش‌ها و اطلاعات اقتصادی، امکان چنین تخلفاتی به حداقل می‌رسد.

این روند نه‌تنها عدالت مالیاتی را تقویت می‌کند، بلکه باعث افزایش درآمدهای پایدار دولت نیز خواهد شد.

وی افزود: یکی از مهمترین اهداف اجرای ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم، کاهش دخالت انسانی در محاسبه مالیات است. حذف فرآیندهای دستی و جایگزینی آن با روش‌های هوشمند و سیستمی، باعث می‌شود محاسبات مالیاتی دقیق‌تر و عادلانه‌تر انجام شود. درواقع، مالیات‌ستانی هوشمند، شفافیت را افزایش داده و امکان فساد و اعمال نفوذ را کاهش می‌دهد.

این کارشناس اقتصادی همچنین به نقش این سیستم در تحقق پیش‌بینی‌های مالیاتی اشاره کرد و گفت: با توجه به اینکه در بودجه سال ۱۴۰۴ پیش‌بینی شده که درآمدهای مالیاتی افزایش یابد، اجرای صحیح مالیات هوشمند می‌تواند سهم ۲۰ درصدی در تحقق این هدف داشته باشد. این سیستم علاوه بر جلوگیری از فرار مالیاتی، هزینه‌های اجرایی نظام مالیاتی را نیز کاهش می‌دهد و بهره‌وری را افزایش می‌بخشد.

وی در پایان اظهار کرد: مالیات‌ستانی هوشمند یک ضرورت برای اقتصاد کشور است. برای موفقیت بیشتر این طرح، لازم است سایر دستگاه‌های اقتصادی و بانکی نیز در اجرای دقیق آن همکاری کنند. با اجرای کامل این سیاست، می‌توان امیدوار بود که درآمدهای مالیاتی کشور به شکل عادلانه‌تری محقق شود و فشار مالیاتی بر بخش‌های شفاف اقتصاد کاهش یابد.

مالیات ستانی عادلانه با حسابرسی سیستمی مالیات

● کامران زارعی

مالیات عمده‌ترین منبع تأمین‌کننده مخارج دولت‌ها است. علاوه بر آن دولت با اخذ مالیات و جمع‌آوری و هدایت آن در جهت انجام سرمایه گذاری‌های زیربنایی، نقش به‌سزایی را در توسعه اقتصادی ایفا می‌نماید.

نظام مالیاتی سنتی در ایران به دلیل پیچیدگی، ناکارآمدی، رفتارهای سلیقه‌ای و عدم شفافیت و در یک کلام ممیز محور بودن فرآیند مالیات ستانی از تشخیص تا وصول همواره مورد انتقاد قرار گرفته است.

در این سیستم عملیات‌های حسابداری و حسابرسی به‌صورت دستی و کاملاً سنتی انجام می‌گیرد و چالش چندگانگی آمارها را در پی دارد و به هیچ عنوان آمار دقیقی وجود ندارد.

از ایرادات مهم این سیستم، محاسبه‌های دستی و رفتارهای سلیقه‌ای است که خروجی آن محاسبات غلط، ایجاد فساد و فرارهای مالیاتی است.

در چنین سیستمی با محور قرار گرفتن افراد در فرآیند مالیات ستانی علاوه بر ایرادات ذکر شده زمینه ارتکاب جرم‌هایی مثل رشوه، تبانی، ارتشا و... را فراهم می‌کند که در نهایت هم دولت متضرر می‌شود و هم اعتماد عمومی به نظام مالیاتی را کاهش می‌دهد.

یکی از مهمترین رویکردها درزمینه تحقق مالیات‌ستانی عادلانه، حرکت به سمت هوشمندسازی و سیستمی شدن فرآیندهای مالیات ستانی می‌باشد. رویکردی مهم که زمینه‌ساز یک نظام مالیاتی مترقی خواهد شد و در نهایت منجر به تعامل بیشتر مردم با نظام مالیاتی می‌شود.

یکی از مهم‌ترین رویکردها درزمینه تحقق نظام مالیاتی هوشمند و سیستمی اجرای ماده ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم مبتنی بر جمع سپاری داده‌ها از طریق سامانه‌های اطلاعاتی کشور می‌باشد.

ماده ۱۶۹ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم به‌منظور شفافیت فعالیت‌های اقتصادی و استقرار نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی و ایجاد پایگاه اطلاعات هویتی، عملکردی و دارایی مودیان مالیاتی شامل مواردی نظیر اطلاعات مالی، پولی و اعتباری، معاملاتی، سرمایه‌ای و ملکی اشخاص حقیقی و حقوقی در سازمان امور مالیاتی کشور در اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم در سال ۱۳۹۴ به قوانین اضافه شد.

از مهم‌ترین اهداف و نتایج اجرای این قانون کاهش بار مالیاتی مودیان، تشویق به همکاری، کاهش فرارهای مالیاتی، عادلانه‌تر شدن مالیات ستانی، بهبود شفافیت مالی و... می‌باشد که متاسفانه با عدم همراهی دیگر دستگاه‌ها، اجرای کامل این قانون سال‌ها به تعویق افتاد.

یکی از اقدام‌های مهم و راهبردی صورت گرفته در دولت چهاردهم، حرکت به سمت حسابرسی سیستمی و هوشمند است.

این اقدام تحولی حوزه مالیاتی موجب حذف رسیدگی به پرونده مالیاتی مودیان توسط ماموران مالیاتی و حذف حسابرسی دستی است به این صورت که اظهارنامه ابرازی مالیات بر عملکرد مودی با داده‌های جمع‌آوری شده از فروش و سود شرکت طبق ماده ۱۶۹ قانون مالیات‌های مستقیم تطبیق داده می‌شود و درصورت برابری نسبی این اطلاعات با خروجی اظهارنامه ابرازی فرد، اظهارنامه مودی نهایی خواهد شد و بدون مراجعه به ادارات امور مالیاتی یا حسابرسی دستی، مالیات خود را پرداخت خواهد کرد.

براساس آمارهای منتشر شده توسط سازمان امور مالیاتی، در شهریور ماه سال جاری که مالیات بر عملکرد سال ۱۴۰۲ اخذ شد؛ تمرکز اصلی در حسابرسی اظهارنامه‌های مالیاتی مبتنی بر حسابرسی سیستمی بوده است به نحوی که مودیان حقوقی شاهد کاهش بیش از ۵۰ درصدی حسابرسی دستی و رسیدگی توسط ممیزان مالیاتی بودند و همچنین حسابرسی مودیان حقیقی کلان مرتبط با مالیات بر عملکرد با کاهش ۶۷ درصدی حسابرسی دستی و رسیدگی توسط ماموران مالیاتی مواجه بودند.

مالیات عملکرد مرتبط با اشخاص حقیقی مشمول تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم و همچنین مالیات بر عملکرد مستغلات اجاری نیز در سال ۱۴۰۳ به‌طور کامل و ۱۰۰ درصدی به‌صورت حسابرسی سیستمی و هوشمند انجام شده است.

هوشمندسازی و حسابرسی سیستمی نظام مالیاتی چهار مزیت مهم و غیرقابل انکار با خود به‌همراه دارد.

۱. افزایش اصولی و پایدار درآمدهای مالیاتی: پیاده‌سازی نظام مالیاتی هوشمند می‌تواند با اشراف اطلاعاتی، شناسایی مودیان جدید، جلوگیری از اطاله در قطعیت پرونده مودیان، کاهش حجم رسیدگی ماموران مالیاتی و تمرکز بر فراریان مالیاتی و دانه‌درشت‌ها و...

درآمدهای پایدار دولت را افزایش دهد.

۲. ایجاد شفافیت: شفافیت مالی و فرآیند مالیات ستانی یکی از دستاوردهای هوشمندسازی نظام مالیاتی است به‌صورتی که اجرای کامل ماده ۱۶۹ و ۱۶۹ مکرر و پیاده‌سازی قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان شفافیت مالی را در تمام بخش‌های اقتصادی کشور تضمین می‌کند.

۳.توسعه عدالت مالیاتی: هوشمندسازی نظام مالیاتی و حسابرسی سیستمی با حذف حسابرسی دستی، کاهش مراجعه مودیان به ادارات امور مالیاتی، کسب اطلاعات دقیق از درآمد واقعی مودیان، عدم سلیقه گرایی در فرآیند رسیدگی، کاهش خطاهای انسانی و تمرکز بر دانه درشت‌ها می‌تواند عدالت مالیاتی را به‌همراه داشته باشد.

۴. توسعه اقتصادی کشور: حسابرسی سیستمی و هوشمند علاوه بر پیش‌بینی‌پذیر کردن اقتصاد برای مودیان قانون‌مدار، با کاهش مراجعات به ادارات مالیاتی و همچنین اخذ هوشمند مالیات سبب بهبود محیط کسب‌وکار می‌شود.

دبیر اول کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی تأکید کرد

ایجاد شفافیت در پرداخت مالیات با طرح نشان‌دار کردن مالیات‌ها

حسنعلی محمدی، نماینده فسا و دبیر اول کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی درباره اجرای طرح نشان‌دارکردن مالیات‌ها برای مودیان مالیاتی مشمول تبصره ماده ۱۰۰ و دادن اختیار به این مودیان برای تعیین محل هزینه‌کرد مالیات پرداختی آن‌ها گفت: «بر اساس این طرح، مودیان مالیاتی مشمول تبصره ماده ۱۰۰ می‌توانند محل هزینه‌کرد مالیات‌های خود را تعیین کنند. این طرح با هدف ایجاد انگیزه و رضایت بیشتر در پرداخت مالیات و شفافیت در حوزه مصرف مالیات‌ها اجرا شده است.»

محمدی بیان کرد: بسیاری از مودیان مالیاتی مشمول تبصره ماده ۱۰۰ به کمیسیون صنایع و معادن مراجعه کرده و خواستار تعیین نحوه هزینه‌کرد مالیات‌های خود برای پروژه‌های عمرانی و توسعه‌ای در مناطق محروم شده‌اند. اجرای این طرح باعث می‌شود مودیان با رضایت بیشتری مالیات پرداخت کنند، زیرا می‌توانند از نتیجه کار خود در حوزه عمران و آبادانی بهره‌مند شوند و تأثیر مستقیم مالیات خود را ببینند. به گفته این نماینده مجلس، یکی از اهداف این طرح شکستن انحصار دولت در تعیین محل هزینه‌کرد مالیات‌هاست. این اقدام باعث شفافیت بیشتر می‌شود و خود دولت هم با برنامه‌ریزی و توجه به اولویت‌ها می‌تواند مشکلات اساسی کشور را مورد توجه قرار دهد. در عین حال، مودیان نیز به دلیل توانایی در تعیین محل هزینه‌کرد مالیات‌های خود، انگیزه بیشتری برای پرداخت مالیات خواهند داشت.

محمدی در ادامه تأکید کرد: اجرای این طرح می‌تواند در توسعه و رونق مناطق محروم مؤثر باشد و حمایت بیشتری از پروژه‌های عمران و آبادانی را ممکن سازد. با اجرای طرح نشان دار کردن مالیات‌ها، به نوعی مسؤولیت‌پذیری بین دولت و مردم تقسیم می‌شود و افراد حس می‌کنند که در توسعه کشور نقش دارند. دبیر اول کمیسیون صنایع و معادن اظهار امیدواری کرد که این طرح با حمایت از صنایع و مودیان مالیاتی مشمول تبصره ماده ۱۰۰، ضمن ایجاد شفافیت در پرداخت مالیات‌ها، موجب افزایش درآمدهای مالیاتی دولت و رشد اقتصادی کشور شود.